

mine Simon, infra, v. 40; non omnino malus ille, certe non hostis aut contemptor Jesu.

UT MANDECRIT CUM ILLO; in invitato Jesum domum suam ad prandium.

DISCUBIT, accubuit mense cum aliis. Non difficile invitati se praebebat, ubi noverat spem esse spiritalis fructus, sive id esset apud Phariseos, sive apud peccatores et publicanos.

VERS. 57. — ECCE, rem insuetam; MULIER QUAE ERAT IN CIVITATE, PECCATRIX. Graecè, *mulier in illà civitate, quae erat peccatrix*. Syrus: *Mulier peccatrix erat in civitate illà.*

MULIER. Nomen tacet honoris causa: quod tamen ob majorem Dei honorem innotuit; estque Maria, cujus cognomen Magdalena, infra, 8, v. 2; soror Lazari ac Marthae, Joan. 11, v. 2, ex communi Ecclesiae sensu, cui suffragatur Augustinus, lib. 2, de Cons. evang. cap. 79.

IN CIVITATE ILLÀ, in quâ domus Pharisaei erat, quam multi existimant fuisse Naim, cujus supra facta est mentio v. 41. Variis in locis mulier haec habitasse videtur, ut solent meretrices saepe loca mutare, vaga, quietis impatientes, nec valentes uno loco consistere, Proverb. 7, v. 10, 11, quò libidinem suam liberis expleant.

PECCATRIX, noti exempli, infamis eo peccato, de quo notari mulieres solent, impudicitiae. Meretricem disertè nominant veteres.

UT COGNOVIT; videtur captasse opportunitatem adveniendi Jesu.

QUOD ACCUBUISSET, Jesus mensae, quòd pranderet. PHARISAEI ILLIUS. Judicavit jam esse opportunum, ut Jesum adiret, et provoluta ad pedes ejus faceret quae decreverat, tum quòd domi esset Jesus, nec enim congruum fuisset foris ea fieri in plateis; tum quòd domi alienae, nam in propriâ ipsius, sive Jesu sive mulieris, domo minime decuisset; et quidem domi ejus, cui cujusque familia: ipsa nota esset: prorsus enim ignota, quò modo in triclinium alienae domus, convivi tempore, fuisset se ausa ingredi? Nec verò censebat obstare tempus convivi; nam

quod ad Jesum quidem, sciebat paratissimum semper esse ut omnibus omnium malis quovis tempore mederetur, etiam cibi sumptione postposita; quod ad hospitem verò et reliquos convivas, eum scirent, quòd publicitatis notum erat, eam esse peccatricem, bene voluit ut scirent etiam ac viderent, quòd peccata sua desleret ac detestaretur, tantisper advocati à cibo sumendo; lotio quoque pedum et unctio convivio congruebant.

ATTULIT, venit eò ad Jesum, intravit in convivium (quamvis non invitata) secum afferens seu portans. Cur eò venerit ad Jesum, mox patebit. Liberata enim non ita pridem beneficio Jesu à septem demonibus, qui eam occupaverant, cujus rei mentio est infra, 8, v. 2, et Marc. 16, v. 9; venit nunc, ut et à peccatis suis, omni demonio pejoribus, liberaretur, remissionem peccatorum acceptâ, ab eo cui noverat eam esse auctoritatem, ut posset peccata dimittere, ut quam ille nuper sanato paralytico testatam fecisset, supra 5, v. 20, quam etiam Joannes Baptista ab initio ipsi attribuisse, Joan. 1, v. 29: *Noverat*, inquit Augustinus, hom. 23, inter 50, *quanto morbo laboraret, et illum ad sanandum esse idoneum ad quem venerat sciebat*. Compuncta peccatorum suorum auctem, non se diutius potuit continere, quin eò accurreret, ubi suum medicum discumbere sciebat, et quaerere piâ impudentiâ sanitatem. Multi haecibus ad Christum accurrerant causâ obtinendae sanitatis corporis: haec prima et sola omnibus praeferunt, accurrunt ut remissionem peccatorum, id est, animae sanitatem impetret. Sed operâ praedictam est considerare, quae egerit ad obtinendam remissionem peccatorum. In primis

ATTULIT ALABASTRUM UNGUENTI, delicias vitae pristinae. Hoc fortasse praeterea, facilius permissa à domesticis est, intrare in locum convivii, quasi quae afferret quibus convivae possent exhilarari; nam alabastrum unguenti, id est, vasculum alabastrinum plenum unguento seu liquore suavi aequo odorifero. *Alabastrum pyxis* est unguentaria delicatae, sic dicta, quòd ex alabastro seu alabastrite lapide ferè confici solebat; de quo Plinius lib. 36, cap. 8: *Hunc (ony-*

bastrite lapide; quem, inquit Plinius, lib. 36, c. 8, in princ., cavant ad vasa unguentaria, quoniam optimè ea servare incorrupta dicitur. Unde Tullius 2 Acad.: Quibus etiam alabastrum plenum unguenti putere solentur. Item Plinius, cit. lib. c. 7, scribit lapidem illum vocari quoque onychem, quia colorem et levitatem habet unguis humani. Unde illud Horatii lib. 4 Carm., ode 12:

Nardi parvus onyx elicet cadum.
Sellect vini à me. Unguenti. Mixtura est ex liquoribus herbarum odoriferis, cujusmodi multas mixturas tradit Plinius lib. 15, c. 1, 2 et 5, ubi scribit postea etiam spissa esse lacta unguenta, ita ut lini, et non solum perfundi possent. Perfusio ista non maculabat, sicut nec aqua rosacea et stillicium, eò quòd non esset mixtum oleum, sed nudi liquores fragrantissimi, quibus utitur, tum violetalis causa, tum potissimum ad luxum, ut loco cit. Plinius.

VERS. 58. — ET STANS RETRO, à tergo propter reverentiam, malaeque conscientiam. Nam haec sola legitur ex processu Domini causâ remissionis peccatorum consequenda accessisse. Stans autem cepit,

chem) aliqui lapidem alabastrum vocant, quem cavant ad vasa unguentaria, quoniam optimè ea servare incorrupta dicitur. Haec ille est. Est autem genus marmoris pretiosi, humani unguis candorem referens, unde et onyx appellatur: quare Horatius, pro alabastro, *Nardi parvus onyx* dixit. Cicero alicubi nominat alabastrum masculino genere, dicens: *Quibus etiam alabastrum plenum unguenti putere videtur*; proverbialis sermone, pro, quibus etiam optima displicent. UNGUENTI, plenum unguento aromatico. Unguentum non est illa compositio spissa et tenax, quâ utuntur chirurgi ad curandâ vulnera, sed diversorum odorum sive liquorum ex odoriferis herbis expressorum commixtio, ad irrigandâ unguendaque hominum corpora, deliciarum causâ inventa; de qua Plinius initio libri 15, in haec verba: *Haecibus in odoribus habent pretia sive, erantque per se mira: singula; junctive haecuriam ea omnia miscere, et de cunctis unam odorem facere, ita reperta sunt unguenta; sic illi. Unguentorum tamen, quandam spissa, quandam liquida fuisse, idem postea, cap. 5, testatur, ubi ait: *Sed quosdam crassitudo maximè delectat, spissum appellant, linique jam, non solum perfundi unguentis, gaudent. Unguentis primum Persas usos, deinde Graecos, postea Romanos, docet capitibus primo et tertio libri illius, quamquam Romanis aliquando edixerint, ne quis venderet unguenta exotica. Judaeos denique unguentis uti solere, ex utriusque Testamenti libris constat: Ruth 5, v. 5; 2 Reg. 42, v. 20, etc., ut qui letitiae vacare, aut compiores gratioresque vellent prodire aliqui, lavarent faciem, caputque ungerent; lavarent faciem quò munda ea et nitida appareret; ungerent caput, quò colorem illius odoremque commenderent: nam quòd ad colorem, habes Psalm. 103, v. 15; *Ut exhiberet faciem in oleo*; quòd ad odorem, Joan. 12, v. 3: *Et domus impleta est ex odore unguenti*. Ut enim erat régio aestuosa, ac frequens proinde hominibus capite sudor, qui et deturpat faciem, et odorem è capillis spirat ingratum; calorem lotionis temperabant, odori deturpationique unctione occurrebant. At qui luctus se dabant, his abstinebant, lotionem, inquam, et unguentis, 2 Reg. 44, v. 2. Ceterum non voluptatis modo intuitu, sed et valetudinis, veteres unguentis usos fuisse, docet Caelius, lib. 27 Lectionum antiquarum, cap. 26. Porro hic sermo est de unguento liquido, seu liquore suavis et salutariferi odoris: is hujusmodi est nature, ut non commaculet corpora vestesque quibus infunditur, sed ita duntaxat irriget, ut gratissimo odore commendet. Porro preteritis prostrata perrexerit; quamquam illud, stans, generalibus accipi possit pro, *existens, seu manens*, ut nullum certum situm corporis indicet. STANS PEDIUS ERIS, Graecè ad se *jecta pedes*, in morem supplicantis. Facile hoc fuit, si more orientaliu ita in thoro jacerit, ut caput spectaret mensam, pedes partem anteriorem; nam thori erant alti, et tres ferè personas capiebant, unde triclinia dicta. Quamquam in Scriptura frequens sit Judaeis sedisse ad mensam, ut patet de fratribus Joseph, Gen. 37. Ruth quoque sedit ad messorum latus, et 1 Reg. 20, v. 5; David ex more sedere solebat iuxta regem ad vesendum; et**

tiosum fuisse hoc unguentum, vel ex vasis pretio licet coniecire; ut etiam ex utriusque pretio, mulierem fuisse, quamvis impudicam, non tamen pebelam, quippe quae unguentis uti consueverit, quibus corpus et laeve redderet et odoratum. Quemadmodum aequum erat, Christo ad convivium solemnè invitato, ab iis qui in ipsum credebant, et agnoscebant quis esset, honoris causâ parari vasis exquisitiores quam in vulgaribus conviviis propoli consueverant, ita putavit haec mulier, ad unguendum Christum, utendum sibi pretiosiore unguento, quàm ad unguendum quibvis alium uti mos esset.

VERS. 58. — STANS, cum stetitset; sunt enim Graecè participia praeterite significationis: *Cum attulisset alabastrum unguenti, et stetitset ad pedes ejus retrò*, etc. Ceterum non necesse est proprie accipi participium stans, ita, ut opponatur jacere aut sedere: potest accipi pro quovis situ, ut sitidem quò existens aut manens, quomodo saepe accipitur, Psalm. 23, v. 5: *Quis stabit in loco sancto ejus?* Non est dubium, quin ingressa triclinium, et constituta à tergo, mox summa cum humilitate prostraverit se humi ad pedes Jesu, qui vel contingebat terram, vel non perinde altè distabant.

REXIT, à tergo. Noluit se ante faciem Jesu statuere, partim ne inverecunda judicaretur et impudentis audaciae, partim quò indignum se haberet quae veniret in conspectum. Fuit ardori ejus conjunctus aliquis pudor: nec enim debet fiducia non reddere audaces aut inverecundos. Sic publicanas, praerecundâ peccatorum conscientia, verebatur oculos ad caelum levare, infra, 18, v. 13.

SECUS PEDIUS ERIS, ad pedes ejus, scilicet Jesu, supplicantis in morem. *Stetit ad extremas corporis partes*, ait Euthymius, *tangquam extrema; et à tergo, tangquam audaciae carens.*

LACRYMIS; praecedit Graecè et Syriacè *flens*. Flere coram omnibus inter epulas non erubuit, praenimio consequenda remissionis peccatorum desiderio: non enim pudescit, irrideri, aut despicit verebatur, quin potius optabat, ut quovis modo ulcisceretur in se peccatum. Causa flentis lacrymarumque est tristitia: quae autem causa ipsi esset tristitia, non indicabit illa quidem verbis, sed ut sciebat id Christo perspectum esse, ita alios aestimare sciebat (quòd facile poterant) peccatrici publicae, peccata, causam esse tristitiae, provoluta praesertim ad pedes doctoris illius, qui penitentiam et vitae emendationem palam omnibus predicabat et commendabat:

v. 25, rex sedit super cathedram suam. LACRYMIS CEPIT UNGERE PEDIUS ERIS. Quo significatur, fluxum fuisse lacrymarum, et consequenter odorem maximum de peccatis. Observat autem ordinem humanitatis, hospitibus exhiberi solite, qui notatur v. 44 et seqq., ut primò pedes quasi à sordibus itineris ablueret, idem tegeret, oscularetur, ungeret; itemque ordinem penitentiae, cujus primus effectus est flentis et planctus. ET CAPILLIS, quibus ad emphasis addit, CAPITIS SETI, ut pedibus eos opponeret, TERGEBAT, abluendis sordibus, non quòd et desisset hiatae, sed quòd potius seipsam quam suâ Christi obsequio

foris ingredientibus domum, quod in more tunc temporis fuisse, ut in contubernio discipulorum Jesu, ita inter alios, vel ipsa Jada proditio loquitur. Illud neglexit Pharisaeus erga Jesum, persuasus non debere à se Jesu tanta benevolentia argumenta.

EX QUO INTRAVIT hinc ad me. Regia Biblia Graecè legunt *intravi*; sed alia exemplaria Graeca, una cum Syriacè editione, scribunt tertiam personam *intravit*, quemadmodum et Augustinus legit *ingressa est*, homilia 25 inter 50. Prior enim ingressus fuerat Jesus domum Pharisaei; mulier autem, ut cognovit quod Jesus illic accubisset, attulit, etc., quemadmodum habet superior versus 57.

NON CESSAVIT OSCULARI, continuè osculata est. *Cum omni timore et reverentia*, quod ait Titus, *osculata est*. Quod autem non cessarit, fuit, quod oculis Jesum delinere, et continuare amoris officium voluerit, donec obtinisset quod vellet.

PEDES MEOS, non os aut faciem, sed pedes abjectissimam mei corporis partem; tanti me facit. Pedes opponuntur ori, et osculum unum continuis basilis, significaturque idem quod versu superiori.

VERS. 46. — OLEO, etc. Aliud amoris officium erga claros convivas, ut caput eorum oleo ungeretur inter convivandum: unde legitur psalmo 22, v. 5: *Parasti in conspectu meo mensam, etc. Impinguasti in oleo caput meum, etc.*; Psal. 103, v. 15: *Ut exhiberet faciem in oleo*. Oleum autem intelligo, liquorem ex olivis non maturis expressum, non pinguem scilicet; qui recrearet et venustaret caput ac faciem, non impinguaret propriè. Porro huic olivarum liquori si accederet et commiseretur variorum florum herbarumque liquor, fiebat unguentum, quod alii pigmentum dicunt, simplici oleo longè pretiosius. Illud *Evangelista*, hoc *piper* vocat; Syrus illud oleum, hoc oleum suavis odoris seu aromaticum. Quo ergo pluris fiebant convive invitati, eò pretiosiori liquore inter convivandum, jussu hospitis, perfundebantur. Pharisaeus ne oleum quidem infundi jussit capiti Jesu: mulier oleo aromatico pretiosissimo unxit pedes Jesu. Antithesis est, inter oleum et unguentum, et inter caput et pedes; pluris illa fecit pedes meos, extremam corporis mei partem, quam tu caput, honestissimam. Haec omnia commemorata à Jesu officia, ex humanitatis vi et illarum regionum more, amoris atque affectus maximi argumenta erant, quibus mulier Pharisaeum superavit. Nam invitatio ad convivium, ex vulgari tantum consuetudine aliquando, interdum verò ex fastu, nonnunquam ex

VERS. 47. — PROPTER QUOD DICO TIBI: REMITTUNTUR EI PECCATA MULTA, per quae mihi tanquam creditorei obnoxia erat: QUONIAM DILEXIT MULTUM, id est, quia insignem dilectionem tot tam magnae poenitentiae officis erga me creditorem suum testata est. Significatur enim, dilectionem ejus fuisse causam dispositivam remissionis. Ita intelligit August., hom. 25, et in Psal. 110, et res ipsa clamat, mulierem hanc imaginem poenitentis et remissionem peccatorum ambientis toto habitu prae se ferre. Unde et in Ecclesià velut effluens poenitentis omnibus proponitur.

dolo proficisci potest, saltem praecipuum dilectionis signum non est. Porro non conquiretur Jesus, quòd Pharisaeus haec officia praetermississet: nec enim capiebatur hujusmodi deliciis Jesus. *Non unguentum Dominus*, Ambrosius ait, *sed charitatem dilexit, fidem suscepit, humilitatem probavit*. Denique ostendit, quantò majorem amorem erga ipsum creditorem declarasset mulier debetrix, quam ipse Pharisaeus debitor; unde infert id quod sequitur.

VERS. 47. — PROPTER QUOD, cujus rei gratià, propter quae officia, gratiam scilicet, ut sequitur, DILEXIT MULTUM, scilicet ipsa debetrix me creditorem suum. Quia ergo insignem erga me amorem declaravit, quia praestantissima dilectionis opera erga me creditorem suum exhibuit atque exercuit, quae non vulgarem solum, verum etiam summum inter homines amoris modum excederent; id enim, commemoratis haec tenens singulis nobilissimae poenitentiae ejus actionibus, monstratum est. Cùm tristis consideraret haec mulier, peccatorum quibus Deum offenderat multitudinem, gravitatem atque enormitatem, et videret se solvendo non esse, id est, nihil offerre se posse quo justitiae divinae satisfaceret, detestata peccatum omne convertit se ad amandum Deum in Christo, confisa, se, humilis ferventisque amoris officis, flectere posse Deum et Christum ejus ad misericordiam et condonationem peccatorum suorum; itaque quia multum debere se noverat, multum dilexit, ut multam gratiam impetraret. Objicies, charitatem non consistere cum peccato mortali, nec proinde possideri ante remissionem peccatorum. Verum illud est de charitate illà perfectà, habitu à Deo infuso, reginà virtutum, quam definit Apostolus, profectam *de corde puro, et conscientià bonà, et fide non fictà*, 1 Tim. 1, v. 5. Sed est amor quidam Dei in omni eo quem poenitet peccatorum suorum, etiam ante acceptam remissionem. Non enim avertitur quis à viis suis malis, et ad Deum convertitur, nisi diligat Deum; nec detestatur ex animo peccatum, nisi amet Deum, qui odit et prohibet peccatum. Hujusmodi fuit amor hujus mulieris, cui Christus hic adscribit remissionem peccatorum, tanquam causam, non meritoriam, gratuita est enim omnis peccatorum remissio; sed quae eam accipiendam remissionem peccatorum disposerit; quemadmodum faciunt etiam, fides, spes, veniae, odium peccati, et caetera poenitentium opera bona: qualla nec mulieri huic defuerunt, quippe in quà praeter dilectionem, manifestè elucebat, fides in Christum, detestata peccatorum, humilis sui ipsius

Quare non rectè Calvinista volunt illud, *quoniam* significare non causam rei, sed probationis, q. d.: *ludè patet quòd ei peccata multa dimissa sunt, quia jam ex gratitudine accepti beneficii diligit multum*. Sed, ut dixi, *clarum* est acta et lacrymas mulieris non esse gratias agentis, sed poenitentis. Quod autem opponitur, charitatem non posse ante peccati remissionem possideri, sicut hic factum esset, hoc intelligi debet de charitate illà perfectà, et per modum habitus infusè, de quà Apostolus, 4 ad Timoth. 1, v. 5. Sed est alius amor inferior, quo Deus tanquam

abjectio, fletus immodicus, immensus dolor, castigatio membrorum et profuso rerum quibus fuerat abusa, capillorum, oris, unguenti, denique spes veniae impetranda. Sed cur ergo dilectioni, tanquam quae sola disponat, remissio tribuitur? Duplex est causa, una, quia ad superiorem parabolam alluditur, in quà solius dilectionis est mentio; altera, quia dilectio, quae erga Deum et Christum ferebatur, horum omnium modum fidei origo fuit, unde et circa personam Christi haec omnia exercuit.

Dico, affirmo tibi, assevero, quamvis res oculis non subjaceat.

REMITTUNTUR, Graecè, *remissa sunt*, sed praeteritum est loco praesentis, quemadmodum Matth. 9, v. 2. *Remittuntur* autem, id est, mox remittenda sunt, nimis verbis proximi versus. Atqui alii contendunt significationem praeteritii retinendam, sensum enim esse, remissa sunt ei peccata multa, ideò dilexit multum; ita ut *quoniam*, non causam significet, sed effectum et consequentiam, seu causam, non rei, at probationis; nec dicatur, multa ei peccata remissa esse propter multam dilectionem, sed quia multa ipsi peccata remissa sunt, ideò ipsam diligere multum, seu quòd multa ipsi peccata remissa sint, manifestum evadere ex eo quòd diligit multum. Atque hunc sensum probant ex superiori parabola: quia cùm sit dictum, judicatum et positum, creditorem plus diligi ab eo cui plus condonaverit, hic ubi parabola proposito applicatur, intelligendum docent, plura peccata mulieri remissa esse, ostendi ex eo quòd plus diligit. Verum praestat priorem sententiam sequi; nam quae haec mulier egit, non sunt agentis gratias de beneficio remissionis peccatorum accepto, aut mutuum amorem, quem gratuita remissio excitavit, declarantis, sed opera sunt poenitentis et remissionem peccatorum ambientis. Quid enim toto corporis habitu, aliud quam poenitentis imaginem prae se fert, ad pedes suppliciter provoluta, lacrymis, interioris compunctionis testibus, oppleta, in sparsis kedatisque capillis peccata ulciscens, praetertitae iniquitatis fomenta projiciens, denique continuis pedum oculis orans recipi in gratiam? Quare et gesta hujus mulieris, à sanctis Patribus adeoque Ecclesià ipsà catholica, pro poenitentiae formà, quae ambienda sit remissio peccatorum, et mulier ipsa pro exemplari ritè poenitentium, habentur ac proponuntur. Intellige igitur quòd, mulier consecuta sit peccatorum remissionem. *Nam quare fecit illa omnia*, rogat Augustinus, hom. 25 inter 50, *nisi ut sibi dimitterentur peccata? Deposcebat autem aequitatis ratio*, adnotat Titus Bostrorum episcopus, *ut ea quae confitebatur, quae lacrymabatur,*

justitiae fons incipit diligi à poenitentibus propter Deum. Ex quo amore dolor, abjectio, fletus procedunt, qualem dilectionem, etc. Trident., sess. 6, poenitentibus etiam ante baptismum postulat. Cui autem minus dimittitur, id est, qui pauca se putat habere peccata, quae sibi remittantur, inquit August., hom. cit., *ideò minus diligit*, id est, ex illà opinione minorem dilectionem et inferiora dilectionis ac poeni-

que *aa Christi pedes se abjecerat, quae omnem honorem et reverentiam eidem impenderat, vicissim in gratiam et amicitiam reciperetur*. Jam quod ad parabolam seu paradigmam superius atinet, illo voluit Christum id praecipue significare, remissionem debiti esse causam dilectionis. Potest autem duobus modis remissio esse causa dilectionis, uno modo si praecedat, quando erit causa efficiens dilectionis; altero modo si subsequatur, quando erit causa finalis dilectionis. Uterque modus fuit aequè Christo in mente, sed prior solus expressus, quia faciliùs inter homines contingit. Rarum enim est, ut homines debitoribus suis spem praebant remittendi debiti, modò sentiant se à debitoribus diligi: Deo autem id familiare est, adeoque promissio ejus exstat hinc de re frequens: *Convertimini ad me, et convertar ad vos*, Zach. 1, v. 5. *Convertimini ad me, et salvi eritis*, Isaia 45, v. 22. *Si impius egerit poenitentiam ab omnibus peccatis suis quae operatus est, etc., vità viveat et non morietur; omnium iniquitatum ejus quae operatus est non recordabor*, Ezech. 18, v. 21. Cùm igitur parabola significatum voluisset Christus, remissionem peccati esse causam dilectionis, non minus finalem quam efficientem, intulit ex dilectione remissionem, aequum esse scilicet, ut peccata dimittantur ei quae tot tantaque edoceat dilectionis erga creditorem argente. Nec mirum, sunt enim dilectio et remissio similis rationis, et, ut Cajetanus ait, se mutuò consequuntur, atque ex se mutuò inferuntur, praesertim si de divinis seu spiritalibus rebus agatur, hoc est, de remissione peccatorum; adeoque, longè certius sequitur homini diligenti Deum, remitti à Deo peccata, quam Deum remittentem homini peccata ab homine diligi. Potest ergo hic reddi clarus verborum Christi sensus: Si huic peccata multa remissem, deberet, juxta tuam sententiam, me multum diligere: nunc verò cùm tantum amorem exhibuerit, quantum vidisti, ante remissa (quod sciat) peccata sua, omittere non possum quin omnia ipsi remittam. Remittuntur ergo ei, à me scilicet creditore. Tacitè insinuat Jesus se Deum esse unum cum Patre, non solum quia peccata remittit, verum etiam quia se habet pro feneratoro sui creditore cui mulier sit obnoxia, et Domino quem peccatis illa suis offenderit. Non enim offenderat Jesum tu hominem, cum quo nulla ipsi interesseret consuetudo; sed transgressa variis modis legem Dei, offenderat tu Deum. Id quod ipsa etiam mulier intellexisse videtur, quando persuasa est, veniam impetrare se posse, si explicitis amoris alii Jesum completeretur. Atque ita docent, inter Graecos Euthymius, inter Latinos Augustinus. Augustini, homil. 25 inter 50, verba sunt. *Ille quae sibi à Christo*

tentiae officia parare solet ad remissionem consequendam, sicuti tu fecisti. Nam haec verba propter Pharisaeum esse dicta vult August., c. 6, ejusdem hom. 25; non enim Dominum invitasset, nisi aliquantulum dilexisset, inquit, sed ideò parum diligebat, quia parum sibi dimitti suspicabatur. Quo sensu possunt haec verba, vel ad aliquam consolationem Simonis esse dicta, ut qui rationabilem causam habuisset non

peccata dimitti credit, Christum non hominem tantum sed et Deum credit. Certè si Jesum Deum esse non credit, vix enim hæc apostoli ipsi hucusque profecerant, creditum Christum esse, à Deo missum, personam Dei referentem, et inter alia peccatorum remittendorum auctoritate à Deo instructum, quem admodum supra, v. 57 et 58 diximus.

PECCATA seu debita multa, id est, omnia quæ debet, peccata omnia, quibus me offendit, et dona à me sibi credita dissipavi; quæ peccata ejus multa sunt, quingentorum denariorum debitum longè superantia. Multum multo opponitur, et multa dilectioni respondet vicissim multa remissio. Hæc parte docet Pharisæum Jesum, se certum prophetam esse, qui perfectè exacteque nõset, quæ et qualis esset mulier quæ tetigisset eum, nimirum peccatrix, multis peccatis obnoxia, sed peccatorum suorum penitens, præteritam vitæ consuetudinem detestata, penitentia solidæ fideique plena, et dilectione ferventissima; idcirco permissa tangere, in ipsius salutem et liberationem à peccatis, quibus antea fuerat infecta. Non enim tam reprehendit Pharisæum, quòd judicaverit esse peccatricem, quam quòd peccatricis amorem et penitentiam non observârît, quibus peccatrix esse desinebat.

CUI AUTEM MINUS, paululum, modicum (sic legit Augustinus), dimittitur, etc.; cui pauca peccata remittuntur, qui pauca, quæ ipsi remittantur, peccata habere se putat. Ille Pharisæus notat Jesus, tanquam alterum ex duobus illis debitoribus, sed tacitè, adhibitâ tertiâ personâ, pro honore hospitis non omnino mali. Loquitur autem de illo per concessionem, non quòd minus esset quòd esset ipsi dimittendum quàm quòd mulier, aut quòd quidquam ipsi dimitteretur, plus minusve (nec enim ad accipiendam peccatorum remissionem videtur fuisse comparatus), sed quòd illa sibi persuaderet, modicum esse quòd Deo deberet, vix aut non se transgressum esse mandata Dei, non opus se habere Christo ad percipiendam remissionem peccatorum. Sic interpretatur Augustinus homiliâ jam sæpè laudatâ. *Dictum est hoc, inquit, propter Pharisæum illum qui vel nulla vel pauca se putabat habere peccata; non enim Dominum invitare, nisi aliquantulum diligeret.* Et postea: *ò Pharisæe, idcirco parum diliga, quia parum tibi dimitti suspicaris: non quia parum dimittitur, sed quia parum putas*

exhibendi tantæ opera penitentia, scilicet minora peccata, ut quidam volunt; licitum est enim ei qui pauciora peccavit, inferiorem agere penitentiam; vel ad reprehensionem Simonis tanquam minus diligens quam deberet. Nam quamvis fortè pauciora peccata commississet, debebat tamen omnia sibi dimissa deputare, quæ vel fecisset peccata, vel Deo regente non fecisset, juxta illud Aug. 2 Conf., cap. 7: Omnia mihi dimissa esse fateor, et quæ meâ sponte feci mala, et quæ te duce non feci. Quo sensu sæpè exponit hæc verba Domini, ut loco citato Confess., et cit. hom. 25, et de Virginit., c. 57 et 40, monens neminem delere putare, quòd sibi pauciora quàm aliis dimittenda sint, ne ex illa opinione minus Deum diligit.

VERS. 48. — DIXIT AUTEM AD ILLAM: REMITTENTUR TIBI PECCATA: Græcè, *remissa sunt*, scilicet me tibi

esse quod dimittatur. Ex hoc igitur opinio accidit, quod sequitur: IS MINUS DILIGIT. Longè minus dilexit Deum in Christo: longè inferiora dilectionis officia exhibuit Christo, etiamsi fecisset ea omnia quæ charis hospitibus fieri consueverant (quòd non), quam hæc: persuasus parum opus se habere Christo, et parum Deo obligatum se esse per peccata, qui justus esset justèque viveret. Quòd si peccata sua agnovisset, et credidisset Jesum à Deo missum ad mundum Deo reconciliandum, imitatus fuisset hujus mulieris fervorem. Caterùm vera est non rarò sententia hæc: *Cui minus dimittitur minus diligit*; intellecta, non tantum per concessionem, sed absolutè (qui pauca quæ ipsi dimittantur, peccata habet); et de dilectione remissionem consequente, non tantum antecedente (cui pauca peccata remissa sunt), quia frequenter tepidi sunt, minusque Deum diligunt, sive ut accipiant peccatorum remissionem, sive postquam acceperint, qui minus graviter Deum offenderunt. Non tamen perpetuum hoc est, quia fit ut generosus animus, plus diligit Deum, quòd paucorum peccatorum, quam vel speret vel jam acceperit, veniam, quam alii ob multorum. Quare ut sententia quodammodo universè sit vera, intelligendum est inter eos qui sua agnoscent peccata, et eorum vel expectant vel acceperunt à Deo veniam, minorem occasionem obligationemque diligendi Dei, esse eis qui minus quam qui plus offenderint, quantum est ex beneficio remissionis peccatorum. Nam quantum ad alia beneficia, utpote dona Dei ipsi remissione peccatorum majora, qualis est preservatio à peccatis, justitia, innocentia, perseverantia, fit ut major et obligatio et occasio sit amandi Deum, in eo qui minus peccavit, vel (qualis est Virgo Deipara) omnino non peccavit. Postremò absolvens hæc parte Jesus, refutationem iniquarum Pharisæi cogitationum, et propriis ipsam verbis convincens, docet quamquam et ipse debitor seu peccator sit, tamen quia parum se debere existimet, ipsum consequenter parum diligere, et ipsi parum aut potius nihil dimitti; ac proinde quam temerè judicaverat peccatricem, propter majorem dilectionem et remissionem ampliorem, ipso esse dignorem, justioreque supplesse rationem, ut se ab illâ qui et contractari permitteret, quam ut invitatus ad Pharisæi convivium accederet.

VERS. 48. — AD ILLAM. Jam tempus erat ut affi-

loquente: nam præteritum pro presenti accipitur; sicut vulgò dicimus: *Hoc tibi donatum est, id est, donatur; et sic intellexerunt convivæ, et ex versu seq. patet.* Non enim fuisset offensus, si tantum de clarasset ei fuisse remissa peccata à Deo: hoc quippe et Nathan olim fecerat Davidi. Unde Cyrillus, lib. 8. Thesauri, c. 2, dicit hæc verba summâ cum potestate dicta. Ex quo etiam patet amorem illum, quò Deum, ut justitiæ fons, juxta conc. Trident., incipit à penitentibus diligi, non habere ipso momento adjunctam peccati remissionem, sed cum disposito perfecta fuerit, vel Deo visum. Sed quomodo igitur versu præcedente dictum fuit, *remittantur ei peccata*? Respondetur, quia jamjam erant remittenda: erant enim verba narrantis, et remittere disponentis, quæ italem amplitudinem patiuntur; unde illis offensus fue-

etiam mulierem Dominus consolaretur. Nam quamvis mox Pharisæo dixisset, ipsa muliere audiente, peccata ipsi dimitti; voluit id tamen, directo ad ipsam sermonem, repetere, quò et certior illa fieret de peccatis sibi remissis, et ipse manifestus ostenderet, penes se esse remittendorum peccatorum facultatem. Ita ferè Euthymius.

REMITTUNTUR. *Remissa sunt*; sed præteritum est pro presenti, quemadmodum diximus versu superiori; atque ita intellexerunt reliqui convivæ presentes, quemadmodum ex versu proximè sequenti manifestum evadit; quòd Jesus his verbis mulieri peccata remitteret; nam si dixisset: *Remissa sunt tibi peccata*, à Deo scilicet, non fuisset offensus; sic enim et Nathan propheta ad David: *Dominus transtulit peccatum tuum*, 2 Reg. 12, v. 13.

REMITTUNTUR ergo, scilicet à me, TIBI PECCATA tua omnia; nec enim unum peccatum mortale remittit Deus absque alio; aut omnia remittit, aut nullum, neque enim partim amicus Dei fieri qui potest, partim remanere inimicus. Objiciat quis unico perfectæ contritionis actu omnia peccata dimitti; videri autem mulierem hanc, etiam antequàm ad pedes Jesu se projecisset, tanto ob commissa peccata et offensum Deum dolore stimulatam fuisse, quanto perfectam contritionem sit assecuta, ac proinde vel tunc peccatorum remissionem accepisse, non nunc demùm quando Christus eam est allocutus; ita ut præteritum potius in verbis Christi intelligendum sit: *Remissa sunt peccata tua.* Respondeo fieri potuisse ut tunc ab initio, quo venit ad Christum, fide instructa et penitentia peccatorum suorum vehementer commota, occulto Dei Christique judicio peccata ipsi fuerint remissa; sed quia ipsa id ignoravit, fecit autem consequenter ac continue ea omnia quæ dicta sunt contritionis dilectionisque officia, eo fine, ut remissionem peccatorum consequeretur; eis demùm peractis et sententiâ ab Jesu pronuntiâ, censentur ipsi remitti peccata; propter continuationem enim, totum unum penitentia opus, naturâ prius remissione, et propter brevitate, totum unum præsens tempus reputatur. Ut præteream quòd si ab initio operis, peccata ei remissa fuerint, quòd ad culpam et penam æternam; eo perdurante, et se consummante, longè plenior et consummatio confirmatioque remissio evaserit, ita ut saltem temporariam penam Christus his suis verbis remiserit; æternæ verò, quam prius absque verbis remiserat, remissionem, ratam abs se haberi declaraverit.

VERS. 49. — QUI EST HIC, qui tantam præsumit auctoritatem, ut non solum se putet non contaminari tactu meretricis, sed etiam peccata dimittat? Sunt enim verba non admirantium, ut quidam putant, sed murmurantium et accusantium.

VERS. 50. — DIXIT AUTEM AD MULIEREM, adhuc pedibus inharerent: FIDES TUA, quæ credidisti me tibi posse remittere peccata. Fidem enim ejus oppo-

VERS. 49. — Et, hinc. QUI SIMUL ACCURSERANT, reliqui convivæ: erant enim plures. SIMON perstricium se sentiens, et animi sui ratiocinationes reclusas, turbator tacuit, nec ad ea que de cætero Jesus dixit perinde attendit. Reliqui verò convivæ, qui non ita clarè intellexerant, quòd vergeret illa Jesus discipulato, *coeperunt*, etc.

COEPERUNT DICERE et ipsi INTRA se, id est, in animi suis, quomodo Syrus vertit: non debebant verbis agere adversus Jesum, tantæ erat is auctoritatis.

QUI EST HIC, qui tantam præsumit auctoritatem, UT ETIAM. Illud, etiam, indicat et ipsos offensus fuisse illâ peccatricis contractatione, quòd is qui justus haberi vellet et propheta, non vereretur pollutionem à peccatricis contactu contrahendam. Dicunt ergo: Quis est hic, quia omnia sibi putat licere, non tantum conversationem cum peccatoribus, verum etiam auctoritatem remittendorum peccatorum, quæ solus est Dei? Alii illud, etiam, referunt ad miracula Christi, quasi dicant: Non solum admiranda patrat, sed et peccata dimittit; neque id ut propheta, sed ut ipse fenerator seu creditor, adversus quos peccata commissa sint, ut primarius auctor remissionis, id est, ut Deus. Admirantur, sed non credunt, prout deberant, considerantes divina ejus opera: non tamen dicunt: *Blasphemata*, quemadmodum illi Matth. 9, v. 3, et supra 5, v. 21; sed agrè ferunt.

VERS. 50. — AD MULIEREM, ipsis adhuc vestigiis adherentem, et expectantem audire quid facere juberetur.

FIDES TUA. Cùm nollet Jesus pluribus ascrere suam remittendi peccata auctoritatem, quemadmodum fecerat supra 5, v. 23, quasi temperavit sermonem suum, et peccatorum remissionem, quam ipse visus fuerat concedere (prout concesserat) ascripsit fidei mulieris, ut susurros illorum compesceret, non aliud interim quàm prius dicens. *Comprimens murmur illorum*, ait Theophylactus, *ut ne majori invidiâ capiantur, et paulo post: Hoc dixit, tum quò invidiâ eorum minueret, tum quò et illos ad credendum induceret.* Fidem enim mulieris opponit incredulitati convivarum presentium, notans eos quòd hujusmodi exemplo in propriam ipsorum salutem non uterentur. Fidem autem intelligit, *quâ illa credidit, ipsam habere potestatem remittendi peccata*, quod ait Titus. Porro dicit potius: *Fides tua*, quàm: *Virtus mea*, ad commendationem fidei per quam efficaciter participes virtutis illius.

TE SALVAM FECIT, à peccatis tuis, servavit te, ad as-

nit convivarum incredulitati, quæ præcesserat, ut fidei commendatione murmur eorum compesceret, et modestè à se invidiam tantæ potestatis amoveret. TE SALVAM FECIT, à peccatis tuis, quia radix fuerat spei obtinendæ remissionis, dilectionis et penitentia, quibus obtenta fuerat. Itaque declarat hic dilectionem ejus ex firmâ fide processisse, et fidem operibus penitentis fuisse cooperatam, et ex operibus consummatam, ut loquitur Jacobus. Non ergo agitur isto loco de fide specialî, ut hæretici somniant, quæ quæ scilicet credat sibi remissa esse peccata, sed de illâ quæ ero-

lutem te adduxit, causa fuit ut à me peccatorum remissionem et salutem animæ obtineres, ita ut jam sis Deo reconciliata et grata, et in statu vitæ salutari constituta. Paulo ante ascripserat remissionem peccatorum dilectioni, nunc attribuit fidei; fides enim radix est et fundamentum salutis, quæ cognoscitur is qui salvare non valet et à peccatis liberare : quem ita cognitum, spes et dilectio faciunt ut amemus, et variis officiis nobis conciliemus, ut in gratiam nos recipiat : nec spem enim fiduciamque hic defuisse, clarum est. Vide Matth. 9, v. 2 et 22.

didit sibi posse remitti, quam scilicet habebat etiam antequam remitteretur, vi dilectionis, etiam cum nesciret adhuc sibi remissa esse; hoc enim adhuc patebat tam magna penitentia. VADE IN PACE, id est, animo tranquillo, secunda de dimissis peccatis. Est formula dimittendi cum benedictione. Ex his ergo verbis Christi, et ex aliis v. 48, debuit hæc mulier

CAPUT VII.

1. Et factum est deinceps, et ipse iter faciebat per civitates et castella, predicans et evangelizans regnum Dei; et duodecim cum illo :

2. Et mulieres aliquæ, quæ erant curatæ à spiribus malignis et infirmitatibus; Maria quæ vocatur Magdalene, de qua septem dæmonia exierant,

3. Et Joanna uxor Chusæ, procuratoris Herodis, et Susanna, et aliæ multe, quæ ministrabant ei de facultatibus suis.

4. Cum autem turba plurima conveniret, et de civitatibus properarent ad eum, dixit per similitudinem :

5. Exiit qui seminat seminare semen suum : et dum seminat, aliud cecidit secus viam : et conculcatur est, et volucres cæli comederunt illud.

6. Et aliud cecidit supra petram : et natum aruit, quia non habebat humorem.

7. Et aliud cecidit inter spinas, et simul exortæ spinæ suffocaverunt illud.

8. Une autre partie tomba sur une bonne terre; et, étant levée, elle porta du fruit, et rendit cent pour un. En disant ceci, il criaient : Que celui-là entende, qui a des oreilles pour entendre.

9. Ses disciples lui demandèrent ce que voulait dire cette parabole.

10. Et il leur dit : Pour vous, il vous a été donné de connaître le mystère du royaume de Dieu; mais pour les autres, il ne leur est proposé qu'en paraboles, afin qu'en voyant ils ne voient point, et qu'en écoutant ils ne comprennent point.

11. Voici donc ce que veut dire cette parabole : La semence, c'est la parole de Dieu.

12. Ceux qui sont marqués par ce qui tombe le long du chemin, sont ceux qui écoutent la parole divine; mais le diable vient ensuite qui enlève cette parole de leur cœur, de peur qu'ils ne croient, et ne soient sauvés.

13. Et ceux qui sont marqués par ce qui tombe sur la pierre, sont ceux qui écoutent la parole de Dieu, la reçoivent avec joie; mais ils n'ont point de racine, ils croient pour un temps, et se retirent aussitôt que l'heure de la tentation est venue.

14. Ce qui tombe dans les épines, marque ceux qui ont écouté la parole; mais en qui elle est

VADE, abi ad tua IN PACE, cum pace, cum prosperitate, incolumitate, salute, tranquillitate; hæc omnia pacis nomine Hebræis significaverunt. Forma est dimittendi cum benedictione : Abi feliciter; intelligenda consentaneè ei quod præcessit, et hoc quidem loco. Abi animo læto, tranquillo, secunda de dimissis tibi peccatis. Ita mulierem ad meliorem vitam studium animavit, utpote cui nihil jam obstarat præterita consuetudo, quo minis oblata à Deo pace fruere, juxta illud Apostoli : *Justificati ex fide, pacem habeamus ad Deum*, Rom. 5, v. 1.

credere sibi jam esse remissa peccata; et ex v. 47, etiam se sulciter digereque ponit. Fuit igitur ista fides quidem specialis, non tamen justificans in sensu hæreticorum, sed justitiam vi dilectionis jam factam consequens et supponens. Mysticam singularum circumstantiarum totius historie expositionem vide apud S. Greg., hom. 35 in Evangelia.

CHAPITRE VII.

1. Et il arriva que Jésus allait de ville en ville, et de village en village, prêchant l'Évangile, et annonçant le royaume de Dieu : et les douze étaient avec lui.

2. Il y avait aussi quelques femmes qui avaient été délivrées des malins esprits, et guéries de leurs maladies; Marie surnommée Madeleine, de laquelle sept démons étaient sortis :

3. Jeanne, femme de Chusa, intendant de la maison d'Hérode, Susanne, et plusieurs autres qui l'assistaient de leurs biens.

4. Le peuple donc s'assemblant en foule, et se pressant de sortir des villes pour venir vers lui, il leur dit en parabole :

5. Celui qui sème, s'en alla semer son grain : et en semant, une partie du grain qu'il semait tomba le long du chemin, où elle fut foulée aux pieds; et les oiseaux du ciel la mangèrent.

6. Une autre partie tomba sur des pierres; et ayant levé, elle se sécha, parce qu'elle n'avait point d'humidité.

7. Une autre tomba au milieu des épines; et les épines croissant avec la semence, l'étouffèrent.

8. Une autre partie tomba dans une bonne terre; et, étant levée, elle porta du fruit, et rendit cent pour un. En disant ceci, il criaient : Que celui-là entende, qui a des oreilles pour entendre.

9. Ses disciples lui demandèrent ce que voulait dire cette parabole.

10. Et il leur dit : Pour vous, il vous a été donné de connaître le mystère du royaume de Dieu; mais pour les autres, il ne leur est proposé qu'en paraboles, afin qu'en voyant ils ne voient point, et qu'en écoutant ils ne comprennent point.

11. Voici donc ce que veut dire cette parabole : La semence, c'est la parole de Dieu.

12. Ceux qui sont marqués par ce qui tombe le long du chemin, sont ceux qui écoutent la parole divine; mais le diable vient ensuite qui enlève cette parole de leur cœur, de peur qu'ils ne croient, et ne soient sauvés.

13. Et ceux qui sont marqués par ce qui tombe sur la pierre, sont ceux qui écoutent la parole de Dieu, la reçoivent avec joie; mais ils n'ont point de racine, ils croient pour un temps, et se retirent aussitôt que l'heure de la tentation est venue.

14. Ce qui tombe dans les épines, marque ceux qui ont écouté la parole; mais en qui elle est

ptatibus vitæ, euntes, suffocantur, et non referunt fructum.

15. Quod autem in bonam terram : hi sunt qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent, et fructum afferunt in patientia.

16. Nemo autem lucernam accendens, operit eam vase, aut subitis lectum ponit : sed supra candelabrum ponit, ut intrantes videant lumen.

17. Non est enim occultatum, quod non manifestetur, nec absconditum, quod non cognoscatur, et in palam veniat.

18. Videte ergo quo modo audiat. Qui enim habet dabitur illi; et quicumque non habet, etiam quod putat se habere, auferetur ab illo.

19. Venerunt autem ad illum mater et fratres ejus, et non poterant adire eum præ turbâ.

20. Et nuntiatum est illi : Mater tua et fratres tui stant foris, volentes te videre.

21. Qui respondens, dixit ad eos : Mater mea et fratres mei hi sunt qui verbum Dei audiunt et faciunt.

22. Factum est autem in unâ dierum, et ipse ascendit in naviculam, et discipuli ejus, et ait ad illos : Transfretum trans stagnum. Et ascenderunt.

23. Et navigantibus illis, obdormivit, et descendit procella venti in stagnum, et complebantur et periclitabantur.

24. Accedentes autem, suscitaverunt eum, dicentes : Præceptor, perimus. Ad ille surgens, increpavit ventum, et tempestatem aquæ, et cessavit; et facta est tranquillitas.

25. Dixit autem illis : Ubi est fides vestra? Qui timentes, mirati sunt ad invicem, dicentes : Quis putas hic est, quia et ventis et mari imperat, et obediunt ei?

26. Et navigaverunt ad regionem Gerasenorum, quæ est contra Galilæam.

27. Et cum egressus esset ad terram, occurrit illi vir quidam, qui habebat dæmonium jam temporibus multis et vestimento non induebatur, neque in domo manebat, sed in monumentis.

28. Is, ut vidit Jesum, procidit ante illum, et exclamans voce magna, dixit : Quid mihi et tibi est, Jesu, Fili Dei Altissimi? obsecro te, ne me torques.

29. Præcipiebat enim spiritui immundo ut exiret ab homine. Multis enim temporibus arripiebat illum, et vinciebat catenis, et compedibus custoditus, et ruptis vinculis agebatur à dæmonio in deserta.

30. Interrogavit autem illum Jesus, dicens : Quod tibi nomen est? At ille dixit : Legio : Quia intraverant dæmonia multa in eum.

31. Et rogabat illum ne imperaret illis ut in abyssum irent.

32. Erat autem ibi grex porcorum multorum pascentium in monte, et rogabat eum, ut permitteret eis in illos ingredi. Et permisit illis.

33. Exierunt ergo dæmonia ab homine, et intra-

étouffée par les sollicitudes, par les richesses et par les plaisirs de la vie; de sorte qu'ils ne portent point de fruit.

15. Enfin ce qui tombe dans la bonne terre, marque ceux qui, écoutant la parole avec un cœur bon et sincère, la retiennent, et portent du fruit par la patience.

16. Il n'y a personne qui, après avoir allumé une lampe, la couvre d'un vase, ou la mette sous un lit; mais on la met sur le chandelier, afin que ceux qui entrent en soient éclairés.

17. Car il n'y a rien de secret qui ne doive être découvert, ni rien de caché qui ne doive être connu, et paraître publiquement.

18. Prenez donc bien garde de quelle manière vous écoutez; car on donnera à celui qui a déjà; et pour celui qui n'a point, on lui ôtera même ce qu'il croit avoir.

19. Cependant sa mère et ses frères étant venus le trouver, et ne pouvant l'aborder à cause de la foule du peuple,

20. Il lui fut annoncé : Votre mère et vos frères sont là dehors, qui désirent vous voir.

21. Mais à ceux qui le lui annoncèrent, il dit répondant : Ma mère et mes frères sont ceux qui écoutent la parole de Dieu et qui la pratiquent.

22. Un jour, étant monté dans une barque avec ses disciples, il leur dit : Passons à l'autre bord du lac. Ils partirent donc.

23. Et comme ils passaient, il s'endormit; et un grand tourbillon de vent vint tout d'un coup fondre sur le lac; et leur barque s'empressant d'eau, ils étaient en péril.

24. Ils s'approchèrent donc de lui, et le réveillèrent en lui disant : Maître, nous périssons. Jésus, s'étant levé, parla avec menace aux vents et aux flots agités : ils s'apaisèrent, et le calme revint.

25. Alors il leur dit : Où est votre foi? Mais eux, remplis de crainte et d'admiration, se disaient l'un à l'autre : Quel est donc celui qui commande de la sorte aux vents et aux flots, et qui s'en fait obéir?

26. Ils abordèrent ensuite au pays des Geraséniens, qui est sur le bord opposé à la Galilée.

27. Et lorsque Jésus fut descendu à terre, il vint au-devant de lui un homme, depuis longtemps possédé du démon, qui ne portait point d'habit, et ne demeurait point dans les maisons, mais dans les sépultures.

28. Aussitôt qu'il eut aperçu Jésus, il jeta un grand cri, et vint se prosterner à ses pieds, en lui disant à haute voix : Jésus, Fils du Dieu Très-Haut, qu'y a-t-il entre vous et moi? je vous prie, ne me tourmentez point.

29. Car Jésus commandait à l'esprit immonde de sortir de cet homme; car il le possédait depuis longtemps, et quoiqu'on le gardât lié de chaînes, et les fers aux pieds, il rompait tous ses liens, et était emporté par le démon dans les déserts.

30. Jésus lui demanda : Quel est ton nom? Il lui dit : Je m'appelle Légion; parce que plusieurs démons étaient entrés dans cet homme.

31. Et ces démons le suppliaient qu'il ne leur commandât point de s'en aller dans l'abîme.

32. Mais comme il y avait là un grand troupeau de porceaux qui paissaient sur la montagne, ils le prièrent de leur permettre d'y entrer; et il le leur permit.

33. Les démons donc sortant de cet homme, en-